

Skötselråd Dvärgskäggagam

Detta är ett skötselråd från Tropiska Rum Zoologiska. Titta gärna in på vår hemsida, www.tropiskarum.se, för senaste nytt.

Reservation för feltryck.

- Art:** Skäggagam (*Pogona henrylawsoni*)
- Ursprung:** Australien där den lever i torra öken- och stäppområden.
- Längd:** Upp till 30 cm
- Livslängd:** ca 10-15 år
- Könsskillnader:** Hanen har större femoralporer på insidan låren. Dessutom kan man, om man lyster upp hanens svans, se bulorna där hemipenisarna ligger. Detta gäller vuxna djur. På ungar är det svårt att med säkerhet se vilket kön det är.
- Temperatur:** se bostad
- Foder:** Dvärgskäggagamen är allätare men ungar äter nästan uteslutande levande foder. Basfödan är syrsor (inte större än 2/3 av storleken på ödlands huvud). Man kan blanda ut födan med mjölmask och zophobaslarver men dessa är ofta fetare och inte så näringsrika som syrsorna. Vuxna djur kan även utfodras med små musungar och rosenbaggslarver. Foderdjuren skall alltid pudras med vitaminer och kalk (med D3-vitamin). Kalken skall vara fosforfri. Ju äldre ödlan blir desto mer grönsaker äter den (hur mycket är väldigt individuellt men ca 50% av födan är vanligast).
- Skäggagamen skall alltid ha tillgång till färska grönsaker (även när den är liten). Grönsakerna kan bestå av mörk- och rödbladiga salladsväxter, spenat, maskrosblad etc. som blandas med en liten del rivna morötter, ärtor, palsternacka, broccoli, squash mm. Ibland kan även söta frukter ges (melon, banan, mango etc) men endast i liten mängd. Man får pröva vad djuren äter, men det är viktigt att dom får en varierad kost. Även frukt & grönt skall pudras med kalk.
- Det finns även en hel del olika torrfoderprodukter, som ofta sägs vara helfoder till den vanliga Skägg Torrfooder får dock aldrig helt ersätta övrigt foder.
- Friskt vatten är mycket viktigt. Detta skall alltid finnas i terrariet, i en låg skål som är tillräckligt stor för att ödlan skall kunna bada i den. Man bör även bada ödlan i ett större kar emellanåt. Mina skäggagamer får bada i badkaret (i ett par cm djupt, ljummet vatten) minst en gång i veckan. När dom vant sig vid detta tycker dom att det är skönt. Efter en liten stund, eller när dom själva tycker att dom är klara bör dom få komma upp och lägga sig under värmelampan för att torka och bli riktigt varma.
- Bostad:** Dvärgskäggagamen är mycket aktiv och tycker om att klättra men även att ha någonstans att gömma sig. Detta innebär att terrariet bör vara väl tilltaget så att ödlan har mycket plats att röra sig på och kan välja var den vill vistas vid olika tillfällen.
- Dvärgskäggagamen behöver mycket UV-strålning (för att ersätta solljuset) och dessutom en värmelampa att solbada under. Värmebilden i terrariet bör vara: Grundtemperatur dagtid 22-25 grader på svala sidan och 27-31 grader på den varma med en solplats som ger ca 40 grader. Solplatsen använder ödlan för att smälta maten. Det behövs ca 40 grader i ca en timma för att smälta maten på rätt sätt. På natten kan temperaturen sjunka ner till 20-22 grader utan att det gör något.
- På sommaren kan man, med fördel, låta Skäggagamen vistas ute i riktigt solljus, förutsatt att det är minst 26 grader varmt och inte för mycket vind.

Reptiler och UV

UV-strålning kommer normalt från solen. Både människor och djur tillgodogör sig denna strålning när man vistas utomhus.

Våra reptiler får dock sällan tillgång till solen, vilket innebär att vi måste ge dem nödvändig tillgång på UV i terrarierna istället. Detta gör vi genom att installera UV-lampor och/eller UV-lysrör i terrariet.

UVA: Denna strålning främjar djurets allmäntillstånd, färger och fortplantning. UVA finns i de flesta värmelampor och lyströr som används för reptiler.

UVB: UVB gör att kroppen själv tillverkar vitamin D3. Denna vitamin är nödvändig för att skelettet ska kunna ta upp det kalcium som vi ger djuren via foder och tillskott. I de kalciumtillskott vi ger våra reptiler finns en viss mängd D3-vitamin tillsatt, men detta är inte tillräckligt. UVB finns i speciella lampor och lyströr för reptiler.

Brist på UVB leder till benskörhet, MBD, (Metabolic Bone Disease). Precis som för oss människor medför detta att man lättare t.ex. bryter benet.

Hos reptiler upptäcker man ofta detta när det redan är för sent för åtgärda. MBD leder då till lidande hos djuret och ofta till döden. Man undviker dessa problem genom att installera rätt UV-belysning redan från början, samt att byta ut lampor och lyströr enligt instruktionen på förpackningen.

Rådfråga din zoohandlare om du inte vet exakt vad din reptil behöver.

Övrigt:

Varje dag måste man duscha i terrariet, med en blomspruta eller liknande, för att höja luftfuktigheten. Denna dusch simulerar den dagg som bildas på morgonen i det fria.

Dvärgskägagamen ömsar skinn väldigt speciellt. Ibland ömsar dom hela kroppen men vanligare är att dom ömsar en liten bit i taget. För att underlätta ömsningen kan man duscha lite extra på ödlan.

DFS 2005:8
Saknr L 80

2 Utrymme för ödlor av marklevande arter

Ödlans längd (cm)	Minsta tillåtna yta (m ²)	Minsta yta per icke köns-mogen ödla vid grupp-hållning (m ²)	Minsta yta per köns-mogen ödla vid grupp-hållning (m ²)	Minsta höjd (m)
Upp till 10	0,06	0,0075	0,03	0,2
10-15	0,09	0,011	0,045	0,2
16-20	0,16	0,02	0,08	0,3
21-30	0,36	0,045	0,15	0,3
31-40	0,64	0,08	0,32	0,4
41-50	0,9	0,15	0,45	0,5
51-75	1,8	0,3	0,9	0,6
76-100	2,5	0,6	1,25	0,75
101-125	3,0	1,0	1,5	0,9
126-150	4,0	2,0	2,0	1,0
151-200	5,0	2,5	2,5	1,0

Ödlans längd mäts från nosspetsen till svansspetsen; vid avbruten eller regenererad svans gäller uppskattat mått med ursprunglig svanslängd.

Som icke köns-mogen räknas en ödla fram till dess att den uppnår halva sin vuxna längd och innan den börjar visa tecken på könsrelaterad rivalitet och aggressivitet mot artfränder.

Som köns-mogen räknas en ödla efter att den uppnått mer än halva sin vuxna längd eller om den dessförinnan visar tecken på könsrelaterad rivalitet och aggressivitet mot artfränder.